

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y ANUNGIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SURT LOS DISSAPTES

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, segón.
Bussó á la escala.

PREUS DE SUSCRIPCIO:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fora ciutat. . » 2 »
Extranjer y
Ultramar. . » 10 l' any.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent.. . . 0'10 Ptas.
» atrassat. . . 0'15 »
» » pera
los no suscrits. . . . 0'20 »

NOSTRE CENTENARI

Lo TEATRO REGIONAL, com haurán vist tots los que 'ns venen favoreixent desde nostra surtida, no es pas un periódich més, (com se sol dir) llenzat al vent de la publicitat, no; Lo TEATRO REGIONAL, persegueix un ideal fixo, ve desenrotllant un plan vast y complicat y si be las forsas sevas son débils en relació al objectiu cap al cual encamina 'ls seus passos, la voluntat de la REDACCIÓ es molta y tenim plena confiança en lo triomf, donchs que no ha de faltarnos perseverancia pera la persecució de la empresa comensada.

Crear un periódich catalá que unit á la bondat del seu text tractés varietat d' assumptos, desde 'l polítich catalanista, fins á totas las variacions literarias; juntar aquestas cualitats ab la publicació de dibuixos que á més de entretenir agradablement duguessin en sí utilitat práctica com es lo dar á coneixer lo retrato dels principals autors catalans en lo teatro y en lo llibre, los de nostres actors y músichs y més endavant, ja que la tasca es llarga, los de totas las notabilitats que en Catalunya sobressurtin, y reforsar aquest important album ab la reproducció de vistas de monuments y paisatjes de quant de hermós nostra patria en sí tanca y en cual periódich s' estimulé al jovent, obrint petits concursos ahont se premiessen traballs modestos, concursos que fossin com á cátedra d' estudi y exámen; juntar tot lo dit ab la baratura extremada de preu, pera posar dit periódich en condicions verdaderament populars, era lo somni daurat de nostra vida, y tal somni comensém á veurel realisat ab Lo TEATRO REGIONAL.

De la manera com aquest periódich compleix ab lo lema de dedicar sa preferent atenció al desenrotllo de la vida teatral de Catalunya, ne son bona proba lo

detallat inventari que de tots los estrenos ve publicantse, de cual inventari prenen datos útils los arxius dramátichs de ciutat é importants periódichs de Barcelona y Madrid, servint nostra Biblioteca dramática, pera popularisar las obras de teatro proporcionantlas á preus baratíssims y fentlas arribar directament á mans dels aficionats de tota Catalunya, ab lo cual se favoreix de una manera notabilíssima los interessos dels autors, y 's contribuheix al major conreu del teatro de casa.

Per altra part, la *Biblioteca Popular Catalana* á la que sens reservas prestém tot nostre concurs, parla ben alt en abono de quant portém dit; y de que las milloras que aném introduhint son incessants y sens reparar en gastos, ho sab ben be 'l públich.

La manera afalagadora com aquest ha respost als afans nostres, nos fa pensar en lo modo digne de remunerar tal correspondencia y al efecte hem concebut una idea que posarém en práctica lo dia del centenari de nostra surtida y cual plan detallarém en un dels próxims números en la confiança de que mereixerá general aplauso.

LA REDACCIÓ.

LA FEYNA D' EN JAFÀ.—Comedia en un acte, en prosa, arreglada á la escena catalana per D. Ernest Soler de las Casas. Estrenada en lo Teatro Romea, la nit del 30 de Setembre últim.

Lo Sr. Soler de las Casas ha trobat una comedieta que vá molt bé, y que 'l públich en lo dia del estre:

no rebé ab aplauso y al final va cridar-lo á l' escena.

De diálech fácil, plé d' acudits naturals, pochs son los personatjes que intervenen en l' acció del argument, quina essencia principal es, un oncle que tant aviat vol casar al seu nebot ab una viuda jove y guapa, com, cambiant de parer, s' hi vol casar ell y aixís successivament, es á dir *fent y desfent*, fins arribar al final que, si be es previst, se presenta de manera inesperada.

Guanyaria encare més la obreta alleugerintla un xich, de alguna escena que 's fa pesada.

Lo desempenyo á càrrech de la Sra. Parreño y Srs. Soler y Goula, sigué bo en general.

X.

MARIA DE MONTPELLER.—Drama en quatre actes y en vers, original de D. Joseph Maria Valls y Vicens. Estrenat en lo teatro «Romea» la nit del 3 d' Octubre de 1893.

Es *Maria de Montpeller* un drama d' época. L' acció te lloch en lo sigle XIII, y pren peu d' un accident històrich sobrevingut després de la mort del rey D. Pere 'l Catòlich.

L' autor no ha sabut imprimir á la seva obra aquell vigor necessari avuy pera que 'ls dramas d' época se sostingan en las taulas, y d' aquí naix lo que s'ha rebuda l' obra ab fredor sense que las passions ni las penas dels personatjes moguin lo cor ni la voluntat del espectador.

En lo tercer acte, te alguna escena en que l' interès pren algún tant de color.

L' assumpto tractat, podia no obstant arribar á mourer si la virilitat hagués sigut la nota dominant de la primera producció dramática del Sr. Valls.

Lo llenguatge empleat, es bastant apropiat y la versificació més que regular, pero no 'ns fou possible fernos cabal concepte d' ella per las impropietats de dicció d' alguns actors. La suposém donchs discreta, tenint com té en son abono lo judici favorable del Consistori dels Jochs Florals de Valencia.

L' execució, bona en alguns detalls, pero ressentintse lo conjunt de falta d' unitat.

Lo teatro ofería bonich cop de vista; va haverhi bona entrada y molts aplausos, especialment al acabar los actes primer y tercer y al final de l' obra.

L' autor fou cridat varias vegadas al palco escénich.

J. B.

AMOROSA

Papalloneta—d' aletas d' or
que vas besantne—las gayas flors,
abans d' empèndrer—ton lleuger vol,
vina y escolta—lo que 't dich jo:
—Te 'n vas depressa,— sense temor,
fins 'hont habita—lo meu amor,
y quan la vegis—qu' en son baleó
tota aixerida—rega las flors,
li dius qu' encare—l' estimo molt;
qu' ella es ma vida;—qu' es lo meu goig;
y de mas penas—n' es lo consol;
li dius si encare—recorda 'l jorn
que tot cullintne—per dintre 'l bosch
tendres violas—y campanóns,
vareig besarli—son rostre hermós,
mentres cantava—lo rossinyol
entre l ramatje—himnes d' amor.

Papalloneta—d' aletas d' or,
yoldrás tú, prompte,—fer lo favor

de di' á m' aymada—lo que 't dich jo?

Donchs, ves. Espero—contestació.

GUILLÉM TORRES.

Vetllada dramática catalana

Se doná divendres de la setmana passada en lo Teatro Lirich en obsequi als congressistas de la Associació Literaria y Artística Internacional resultant brillantísima y de tot punt digne al objecte proposat, aixó es, donar á coneixer als congressistas algunas mostrars dels diferents gèneros qu' enriqueixen nostre teatro regional.

Comensá la vetllada lo primer acte de Frederich Soler, *Batalla de Reynas*, quina execució estigué á càrrech de las Sras. Clemente (P.) y Parreño y dels Srs. Bonaplata, Riba, Martí, Bals, Rios, Valls y Olivé.

Seguí després, l' acte según de la tragedia de Angel Guimerá *La Boja*, á càrrech de la senyora Mena y dels Srs. Tutau, Parreño, Serrallara, García, Oliva, Guillemany, Muns y Delhom.

Ocupá lo tercer lloch, l' acte primer de la comedia de Joseph M. Arnau, *La mitja taronja*, prenenthi part las Sras. Clemente (A.), Parreño y Monner y los Srs. Capdevila, Soler, Goula, Fuentes y Pinós.

Y tancá lo programa, lo sainete de Emili Vilanova, *Las bodas de 'n Cirilo*, per las Srtas. Llorente, Solá y Pallardó y los Srs. Tutau, García, Oliva, Llibre, Muns, Montero, Delhom y nens Muns.

La distingida concurrencia que omplía la bonica sala, demostrá son agrado, aplaudint ab espontaneitat repetidas vegadas.

Los estrangers prodigaren grans elogis á n' aquesta festa, confesant haverne rebut gran sorpresa del esplendent estat en qu' es troba lo teatro de nostra terra

X.

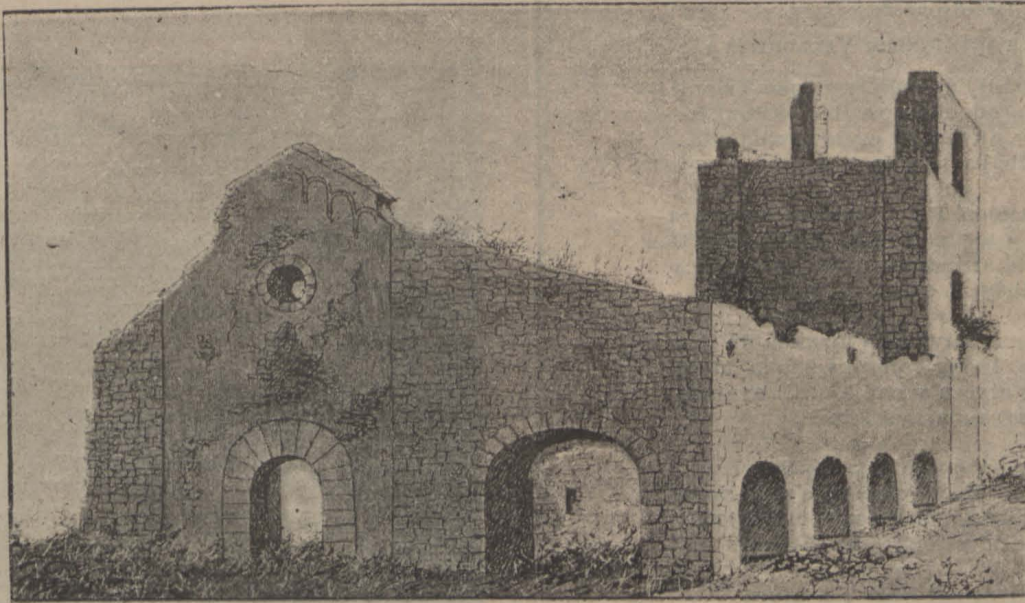
BARCAROLA

Si sentisses que 'ns gronxa
la nau lleugera
y cap dins se 'ns emporta,
no te 'n estranyis.
Deixat dur per las onas
sense quimera:
perque avuy necessito
que m' acompanyis.

Puig si anant, la tempesta
seguint mos passos,
m' ensenyés que un sepulcre
per mi s' obria...
prefereixo que l' obris,
tu, en los teus brassos,
que no en sa horrible gola
la mar bravia.

JOSEPH BURGAS.

CATALUNYA PINTORESCA

BESORA

LA DONA ECONÓMICA

—Carlos
 —¿Que vols, esposa meva?
 —Ahir portavas a la butxaca de l' armilla vuytan-
 ta cèntims y are sols te'n trobo cinquanta. ¿Vols dir-
 me que n' has fet dels altres trenta?
 —Molt senzill, he agafat lo tranvia.
 —¡Lo tranvia! mireus lo senyor... ¿que potsé pa-
 teixes de reuma?
 —No, dona, pero desde 'l carrer Nou al carrer de
 Provensa y desde 'l carrer de Provensa al carrer
 Nou hi ha dos grans *tretxos*.
 —Deixat de tranvías, ja sabs que 'l caminar t' es
 saludable.
 —Si, pero figúrat que han comensat a caurer gotas
 y com que encare no m' has fet arreglá 'l paray-
 guas...
 —No hi he pensat ¿ho sents? ¿Que hi ha que dir?
 —Res, res, no 't faig pas cap cárrech.
 —Sols aixó faltaria.
 —No mes que m' he dit: Prén lo tranvia y aixís lo
 barret ni 'l calsat se 't mullarán, que sempre es un
 estalvi.
 —No senyó, no, quan lo temps senyala pluja lo mi-
 llor es no sortir de casa; ja ho podias preveure.
 —¿Pero no sabs que habia promés a n' el notari
 tornarli las fullas?
 —S' hauria pogut esperar un dia mes, lo notari.
 Créch que per tan poca cosa no li vindria la ruina.
 —Es cert, pero may mes m' hauria donat cópias a
 fer.
 La justesa de tan sólida escusa va clourer la bo-
 ca, per un moment de la senyora Carmeta, la dona
 económicom li deyan pe 'l barri. Desseguida lo
 pobre senyor Carlos vá aprofitarse de la victoria y
 girá la conversa per altres andurrials.
 —Sabs, rateta meva, esclamá posantse afalagador
 per evitar un esclat d' ira de la costella, que aquest
 dematí m' he comprat un parell de bótas?
 —¡Ay Reyna Santíssima! cridá la dona económicom
 tornantse vermella d' emoció, ab quin altre ciri tren-
 cat surts are; aixó es horrorós.
 —Si noya, si, una ganga, una verdadera ganga.
 Un *passa-volant* las vá encarregar al sabater y no
 ha anat mes a buscarlas, de modo que l' home me
 las ha venudas á preu de *mans*.
 —Si, eh? Quan te 'n ha fet pagar?

—Quinze pessetas...
 —¡Y d' aixó 'n dius ganga!
 —Es clar, dona, perque son sabatas de quatre du-
 ros y mitj; aixó pe 'l cap mes baix.
 —Deuhen ser brodadas d' or y plata, esclamá ab
 flemma la senyora Carmeta.
 —Son, senzillament, de pell *mate*. Oh, 'm venen
 com si me las haguessen fetas a mida.
 —Alsa *amigu*, continuá ella burlantse mes del seu
pedás, ¿pell *mate* gastém? ¿Perque no 't compres sa-
 batas de pell de Rússia, home? Encara que ja deurás
 portárlashi quan sigas ministre.
 —¡Que no veus, Carmeta, que aquestas ja 'm dei-
 xan!... afegí lo mártir de la economía allargant un
 peu calsat ab la botina vella que reya com una es-
 bojarrada
 —Bueno, bueno, vá respondre la senyora Carme-
 ta, *algo* convensuda per la rialla de la botina, tot
 aixó está molt bé, pero jo sols déch dirte una cosa y
 es, que ab los teus continuos gastos y gastets, are
 vint cèntims per' qui, mes tart mitja pesseta per un
 altre cantó, arribo sempre a cap de mes aixuta, sen-
 se ni un cèntim sobrer per arreconar, ans pe 'l con-
 trari, devegadas me 'n faltan y aixó ja veus que no
 marxa perque, (es un exemple) si are 't morias de
 cop y volta, que tot pot ser, jo 'm trobaria no mes
 que ab ulls per plorar. Be es vritat que aixó a tu no
 t' importa..., jets massa egoista per dignarte preocu-
 par del porvenir!
 —Pero, dona, tranquilisat, respongué lo pobre ma-
 rit, ¿que t' creus que 'n tinch ganas de fer l' últim
 badall?
 —Ay fill, la vida y la mort Deu la té... Tot es co-
 sa que pot esser. ¿Vols res mes fácil?... ¡son tants los
 que moren de repental...
 —Be, si, pero en aquest desgraciat cas encare po-
 drias fer manegas del teu dot que está intacte.
 —Just, are hi corro!
 —Ja veus que no quedarias tan malament com
 sembla...
 —Si, pero ja compendrás, esclamá un xich indig-
 nada la senyora Carmeta, que si are per culpa teva
 'm menjés lo dot ¿com podria trobá després un se-
 gon marit?
 ¡¡....!!

J. AYNÉ RABELL.

LA FUGIDA

(DEL POETA GRECH VALAORITIS)

— ¡Un cavall, un cavall, Omer Vrioni!
un cavall, que darrera 'ns ve Souli!
del nostre afront ell es lo testimoni...
¡Malhaja mon destí!

¡Fugim, Omer! Per un cavall venguera
l' ànima y tot que 'm va d'amar mon Deu...
Ja aguayta allí, tot brut de polsaguera,
Lambós, l' enemich meu.

¿No 'l veus punyint sa formidable llansa?
¡Jo sí que 'l veig com si vejés la Mort!
Ja 'l bras aixeca y cap á mí l' avansa
per arrakar-me 'l cor.

¡Núvol negre que baixas de la serra,
ves damunt d' ell y matal ab un llamp,
sino sa llansa que 'l camí may erra
aviat m' estendrà al camp!

Y aixó dihent Ali Pachá s' atura
que mira devant seu un cavall blanch...
Ja 'l monta... ja atravessa la planura
més que corrent, volant.

Lambós ho veu y 'ls llavis se mossega
— ¡Oh Ali Pachá, si jo 't pogués haver
que n' hi hauria á la vila avuy de brega!
¡Malhaja ton corcer!

Y Ali á cavall travessa la planura
ab la boya y la nit per companyons
y ab lo vent qu' á l' aurella li murmura
sos crims y sas trahicions.

De sopte mira 'ls esperons sangosos:
Ali s' espanta y esperona més...
y 'l vent li va dihent ab sous confosos:
— ¡Si Lambós t' agafés!

¡Heu vist may á l' onada en nit obscura
com escumeja quan se 'n va á mori?
Tal semblava 'l cavall en la negrura
y 'l vestit blanch d' Ali.

Lo cavall no pot més: per sas entranyas
ja no hi circula, que s' hi encén la sanch...
— ¡Si pogués travessá aqueixas montanyas
ab mon corcé y 'l alfanch!

Lo cavall no pot més. Y Ali renega
y s' agita mateix qu' un condemnat...
Mes de prompte son cor de goig batega:
ja no ou res: s' ha salvat.

Per desfers' del cavall que li fa nosa
li fica duas balas al cervell...
Com un fantasma qu' ha deixat sa llosa
s' alsa dret devant d' ell.

Y encabritat se 'l mira en l' agonía...
Ali cau devant seu esparverat...
— ¡Ay, que á Lambós farán ara de guia
las balas qu' he tira!

A Janina entrá Ali á la matinada
boig, rematat, eridant per tot ¡Socós!
Diu que fins que sa vida fou finada
sentí 'l bras de Lambós.

F. BARTRINA.

Lo Teatro Regional.

CATALUNYA PINTORESCA

PORT-BOU, vista general.

Cantars.

Sota la meva finestra
no vingas més á cantar:
qui no te amor per la patria,
no te cor pera estimar.

JOAN RIBAS.

Las campanas del meu poble
se semblan á tu, quan tocan;
totas fan lo só de plata
y no mes son que de coure.

LLUIS SALVADOR.

Al pussar pe 'l cementiri
una veu fonda 'm eridava;
vaig atansarme á escoltar
y era la veu de la mare.

P. PUNTÓS.

¿Ja haurás vist com surt lo sol?
¿Ja haurás vist com va á la posta?
Lo mateix es ton amor:
surt brillant; luego s' ofosca.

J. LLOPART MUNNÉ.

Lo bes que al espulpari
sols fer quan te 'n vas al lit,
¡vritat que cuan s'ofosca
lo guardarás sols per mi?

J. T. R.

Ahir tot pensant en tu
vaig culli un clavell, ma hermosa,
y vaig besarlo y besantlo
vaig creure besar la boca.

JOSEPH PONT ESPASA.

N' es la plana catalana
pera mi un trosset de cel;
y tos llavis, nena hermosa,
buch de pura y dolça mel.

C. de la B. y J.

No visch felis ni tranquil
desde que t' estim, ma aymia;
lo que he guanyat en amor,
ho he perdut en alegría.

JOAN MANUBENS VIDAL.

Quan passo pe 'l teu davant
giras ta cara traidora,
y quan notas que he passat
quedas pensativa una hora.

MANUEL ESPUNYA.

TOS ULLS

No sé pas que hi ha, ma aymia,
no sé en los teus ulls que hi ha,
que hi brilla la poesia
de la celestia del dia
que 'l vel de la nit desfá.

En lloch cosas tan divinas
com en ells veig en lo mon,
y semblan las negras ninas
del ánima las joguinas
sota l' amplitud del front.

Son dos estrellas posadas
al bell mitj del hermós cel
de tas galdas satinadas
per la puresa guardadas
ab lo seu sonrosat vel.

En sa brillantor serena
s' hi endevina 'l virginal
encis que 'l teu cor omplena
y la ignocencia que alena
per sobre lo terrenal.

Tu, no sabs, ma bella aymia,
tu, no sabs que hi ha en tos ulls;
m' ho revela la alegría
ab que miras, sens falsia,
sens fingiment, sens orgulls.

L' home 'ls cerca per mirarse
y beure en sa brillantor,
may saciat, fins á ubriarse
'l pensament y banyarse
en impurs somnis d' amor.

Despertan ab sa ignocencia
aquell desitjar etern,
que, essent del pecat la essencia,
te comens en la demencia
pera acabar en l' infern.

Son una font de delicias
quin valor tu no has comprés;
pera alcansar sas caricias
si 'n faria d' injusticias,
fos qui fos qui las gosés!

Guarda ton mirar dolssissim,
guardal be fins que l' amor
ab lo seu esplay castissim,
dellitós, sagrat, purissim
pregui estada en lo teu cor.

Guardal fins que arrivi l' hora
en que aixecant alt lo front
puguís, sens pena traidora
extendrel com á penyora
d' amor, serena pel tron.

Allavors veurás, ma aymia,
allavors veurás que hi ha
en tos ulls la poesia
de la celestia del dia
que 'l vel de la nit desfá.

Allavors veurás ditxosa
que hi ha en los ulls ilusions,
pensaments color de rosa,
llum de cel brillant, hermosa,
somnis, sospirs y patons.

Vullgui Deu que ab la tendresa
que 's reflexa en tos ulls,
no entelais per la impuresa,
puguís gustar sa dolcesa
en los ulls dels nostres fills!

Mes ¡ay! si lo mon havia
de robarte ab sos esculls
tot lo que en tos ulls hi nia
mes val que la mort, ma aymia,
ab sos dits to clogui 'ls ulls!

SIMON ALSINA Y CLOS.

MONTBLANCH.—Dissapte, dia 30 del passat Setembre, ab motiu de la inauguració de la Societat «La Catalana», va celebrarse en lo Saló-teatro d' aquesta, una important vetllada literaria-musical, en la que 's' llegiren alguns preciosos treballs alusius al acte y á las tristas circunstancias de la població, prenenthi part caracterizadas personalitats d' aquesta vila, y contribuhinthi ab la lectura de poesias originals, dos col·laboradors d' aquest periódich. La majoria dels números, foren catalans; y la part musical dirigida per lo mestre Gelambi, cumplí ab acert; recullint tothom molts aplausos.

Després de la vetllada se posá en escena per lo cuadro dels joves aficionats «Calvo», la pessa *Cura de Cristiá*; acabant tant lluhida festa, ab lo indispensable ball de societat.

C.

MASNOU.—Dissapte passat se celebrá en lo «Centre Católich» una vetllada cómica composta de la pessa en un acte *Un afayta clatells* y la sarsuela *L' allotjat*.

En la primera s' hi notá que 'ls actors no estavan segurs de sos respectius papers. No obstant, se feu aplaudir lo Sr. Pagés, puig, com acostuma, interpretá ab gran facilitat son paper. La sarsuela, aná més ajustada; en ella s' hi distingiren tots los que hi prengueren part, especialment los Srs. Bert, Verdaguer y Feu, despenyant tres tipos distints cada há.

Diumenge á la tarde, en lo «Círcol» se posá en escena una aplaudida sarsuela en tres actes. Lo públich tributá una entussiasista ovació á las tiples Sras. Miquel y Colomer y á los Srs. Bergadá, Miquel y al mestre Sr. Barceló.

J. P. T.

BLANES.—Aquesta setmana s' han celebrat dos beneficis més. La execució de las obras no passá de regular, y encare tenint en compte las malas condicions del teatro que sembla una botiga de drapaire. Desenganyarse: obras en las condicions com las que s' han posat últimament en escena, sortiran sempre flacas.

J. A. B.

ESPARRAGUERA.—Diumenge prop passat, en la Societat «L' Armonia» se posá en escena per socis que en sa majoria fa poch temps trepitjan taulas, lo drama *Un Gefe de la Coronela* y la bonica pessa *Las Carolinas*; quals produccions varen esser executadas ab bastant acert, prometent bastant en l' art dramátich l' estudiós jove D. Baldomero Jorba.

Demá diumenge, comensará á actuar en lo teatro del Centre «El Porvenir Esparraguerense» una companyia de sarsuela.

F. B.

TARRASSA.—Entussiasista y merescuda fou la despedida que en lo diumenge últim se doná al Sr. Borrás y á la seva companyia.

Lo Sr. Borrás recitá lo monòlech trágich *Mestre Olaguer*, essent cridat al final moltas vegadas, manifestant son agraïment al públich tarrassench prometent no esser aquesta la darrera vegada de treballar en aquesta ciutat.

Avuy y demá actuará per duas únicas funcions la companyia del Sr. Tutau.

LL.

SITJES.—La companyia de aficionats del Retiro, diumenge al vespre posá en escena la comedia en un acte *Cura de cristiá* y la gatada en dos *La butifarra de la llibertat*.

J. F.

SANT ANDREU DE PALOMAR.—Diumenge passat, per la tarde, en lo «Casino Andresense» se posá en escena la tragedia *Otjer*, distingintshi tots sos intérpretes que foren las Sras. Verdier y Periu, y los Srs. Vinyas, Ayguasena, Novell, Cussó, Gambús, Novell, (M.) y Dinars.

P.

SABADELL.—La companyia que dirigeix D. Jaume Auró, diumenge per la tarde en lo Teatro Cervantes posá en escena lo bonich drama *La Taberna* y lo popular sainete *¡Qui compra maduixas!*

Lo mateix dia al vespre se doná una important vetllada literari-musical en los salons del Centre Catalá. S' hi cantá lo famós himne *Guernica-ko-arbola*.

Ab lo titol de *La Fulla* s' ha constituhit una societat de ball.

F.

GRACIA.—Diumenge passat se inaugurá lo teatro de la Societat Foment Voluntari, posantse en escena las obras *Un jefe de la coronela* y *Cura de moro*.

H. X.

S. MARTÍ DE PROVENSALES.—En lo teatro del Ateneo Provençalense diumenge per la tarde se representá lo drama en tres actes *Amor de pare* y la divertida pessa *Un beneyt del cabús*.

B.

DOLORA

En Cosme es un pelat ple de criaturas que xuclan son jornal, y en vâ may cap pobret á demanarli ha anat un tros de pá.

En cambi lo seu oncle americano que te molt de diré en paper d' Estat, perque 's posa malalta sa criada la envia al hospital.

JOSEPH ALEMANY BORRÁS.

PRINCIPAL.—Hi continua actuant la companyia dramática italiana de Giovanni Emanuel, que si bé durant aquets últims dias s' ha vist algo mes concorregut lo teatro, no ha arribat, ni de molt, á esser lo que tant apreciables artistas se mereixen.

L' obra que mes ha cridat l' atenció, especialment pera véurehi brillar á la notable actriu Reiter, ha sigut lo vaudeville *Mam' zelle Nitouche* y en efecte, no pot desitjarse interpretació mes acabada, per lo ben entesa. Per avuy está anunciat lo benefici d' aquesta artista ab l' obra de prova *La dama de las camelias*.

ROMEA.—Ha comensat ja la temporada y ha comensat bé, referent á veures concorregut. En aixó ja se sab, Rimea es la casa payral.

Dels dos estrenos catalans que s' han verificat últimament, ja 'n doném compte en lo lloch corresponent.

TIVOLI.—Es costum de las empresas, començar ab una obra de *forsa* pera assegurar la temporada. La d' aquest teatro tenia la predilecció indicada per l' ópera

Garin y si ha estat acertada ó no, ho demostra lo fet d' nvadirse 'l local á cada representació, donantse 'l cas de que 'n alguna d' ellas, fins ha sigut necessari retornar l' import á moltíssimas personas que no han pogut trobar puesto

La presentació en escena ha sigut rumbosa y sols vista en aquesta casa Y en quant á la execució, tot lo inmillorable que podia desitjarse en un teatro de aquestes condicions.

Lo que vol dir que hi ha *Garin* per dias.

CIRCO BARCELONÈS.—Próximament aquest teatro obrirà sas portas, actuanthí una gran companyia de sarsuela baix la direcció de D. Joseph Mesejo y dels Mtes. Catalá y Sadurní.

Se inaugurarà la temporada ab l' estreno de *El honor militar*, obra de gran espectacle en la que hi pendrán part, á mes dels principals artistes, coros, 180 senyoras, cos de ball, bandes militars y 20 caballs.

S' estrenarán quatre decoracions pintadas pel senyor Moragas.

NOVETATS.—Avuy es lo dia designat pera la inauguració de la temporada.

Aquesta se presenta próspera segons la llista de obras que publiquem en la secció de Novas del present número.

ELDORADO.—Ab gran éxit ha debutat la nova companyia de sarsuela.

En las obras que hem vist, los artistas que mes s' han distingit y fentse recomenables per sas dots artísticas, son las Sras. Pino y Fernani y los Srs. Cerbon y Fernandez. En quant al Sr. Carreras, qu' es tal volta quin ha vingut precedit de mes fama, esperém veurel en altrás obras pera creure que aquesta es justa, ja que per ara hem vist en ell á un imitador del notable Juli Ruiz y nosaltres opiném que un actor deixa de recomanarse cuan no te originalitat bona ó dolenta.

Per ahí estava anunciat l' estreno de *Via libre*

CIRCO ESPAÑOL.—Diumenge passat s' estrená l' episodi nacional *Zaragoza*, obra que respira una innocencia teatral de lo mes primitiu, atapahida de un patriotisme ja passat de moda. Tot lo cual no es d' estranyar se fassi simpátich á certa part de públich qu' es precis accontentar de tant en tant.

CIRCO ECUESTRE.—Dijous acabá la temporada y l' acabá brillantment com diguerem en lo número anterior.

Per lo tant fins á un altre any.

LABRUGUERA.

PAU PIPA

En Pau Pipa, pintor de gran fama per pintarne paisatjes perfets, ara pinta papers per posarne per pantallas per pobles propers.

Pinta paissos, portals y portadas; per pintar sempre porta pinzells; si 's presenta pintar persianas, sempre apunt en Pau Pipa s' ho empren.

Pinta pórtichs, paissos per vanos, perspectives prepara ab poch preu; per pintar prats y plans y pantanos, en Pau Pipa s' empapa potent.

Pinta rótols per papaperías; per Pamplona ara pinta un portent. Pinta pintas per las pamploninas! ¡ae pas pipas per los pamplonenchs!

M. COLL BATLLE.

—Lo Teatro Regional...
deu céntims...—No 's veu en lloch,
grabats... folletí... Jo 't tochl
no 's paga pas lo que val.

NOVAS

—En lo folletí del número de avuy acaba la comedia *Tot per las donas*! Ab lo número vinent comensará la publicació del preciós monólech de D. Ignasi Iglesias, *L' Esclau del vici* que ha de quedar repartit en sols dos números, venint á costar per lo tant y encara junt ab lo periódich sols vint céntims de pesseta. Aquesta obreta un cop publicada, cada exemplar costará dos rals.

—Avuy te lloch la inauguració de la temporada d' hivern ab la companyia catalana en lo Teatro Novetats.

Lo cuadro de la companyia es nutrit y correrá la direcció artística del mateix baix la inteligencia de D. Ricart Simó.

La llista de obras novas anunciadas es també abundant y de bons autors la major part com pot veurers:

Obras de tres actes ó mes actes: *Lo nou Apóstol* y *Jesús de Nazareth*, de Guimerá. *Jacuar*, de Ubach y Vinyeta. *Pintor y dorador* y *Lo Rector de Sant Hipolit*, de Llanas. *L' avia*, de Pin y Soler. *Silvina*, de Rovira y Serra. *L' abisme* y *La pubilleta*, de Riera y Bertran. *La Comptesa d' Oris* de Picó. *Sanch de Rey*, de Ayné Rabell. *Tot es mal que mata*, de Conrat Colomer. *La pedra de toch* y *1893 y 1894*, de Pous. *Polls reviscolats*, de Renom y Riera y *Lo poder de las tenebras*, de Jordá y Costa.

Obras en un acte: *L' exprés*, *La colecta*, de Angel Guimerá. *Lo barbé de Cornellá*, de J. Riera y Bertran. *Las bestias embalsamadas*, seynete de Emili Vilanova. *Llebra per gat*, *Qui no te res que fer lo gat pentina*, de Albert Llanas. *Dos viudos*, de J. Ayné Rabell. *La mà de la noya*, de C. Gumá. *L' heretje*, de J. Roig y Grau. *Un vell vert*, de M. Ro-

vira y Bertrán. *Lo que no vulgas per tu...*, de L. Llibre. *Sol d'hivern*, *La firma d'en Rovellat*, de Conrat Colomer. *L'segona á Barcelona*, de A. Saltiveri. *Lo memorialista*, de A. Llimoner. *Mon, dimoy rals*, de J. Asmarats. *L'indult*, de J. Campderros. *Un sarau de fora*, *Lo fotògrafo*, de A. Coma.

—Pera avuy está anunciada una funció en lo local del Círcol «Esquerra del Ensanche» á cárrech de la companyia C. Gumá. Se representarán las obras *Las Carolinas*, *Ensenyansa superior*, *L'Amor es cego* y *Indicis*. Están invitadas las societats «Círcol Esquerra del Ensanche», «Roger de Lauria», «La Marina», «Cupido» y «Talia.»

—Durant la vinent setmana la Societat «Círculo Aragonés» celebrará grans festas ab motiu d'esser dijous la festivitad de sa patrona Ntra. Sra. del Pilar.

En la funció de teatro s'hi representará, com tenen per costum, alguna obra catalana, essent la escullida per aquesta vegada la comedia en un acte *Núvol de pas*.

—Dimars de la próxima setmana inaugurarà sas funcions en lo teatro de Novetats la nova societat «Fontova» ab las produccions *La parentela* arreglo de D. Conrat Colomer y *La Baldirona* de D. Angel Guirera.

—Per demá está anunciada en la societat «Ateneo Constanca» Tallers, 45, 2.^{on}, una escullida funció coraposta de un entremés del festiu escriptor don J. Asmarats titulat: *A cal pintor* y de la renombrada sarsuela en un acte *Chateau Margaux*, donant fi á la festa ab un ball de societat.

—S'ha ficsat lo próxim dia 14 del corrent pera la inauguració del Teatro de la Gran Via avans Calvo y Vico.

—La nit del 30 del prop passat Septiembre y á la flor de la edat, morí nostre bon amich lo mestre normal D. Joseph Payá y Raurich. En Payá era mestre públich de la escola de Mollet del Vallés ahont ha deixat excelents recorts y tenia á Barcelona numerosos amichs gracias á son carácter modest y afable. L'ha sorpres la mort en un dels moments en que acabava de realisar la mes constant de las sevas aspiracions professionals, cual era la de establirse á ciutat, á cual efecte habia sortit airós en recents oposicions, guanyant una plassa de mestre públich de Barcelona.

Nostre amich era convensut regionalista y del modo com haguera aplicat sos principis á sa carrera en la cual tants bons serveys pot fer l'exercici del Magisteri, n'era bona proba son folleto no fa molt temps publicat ab lo titol de *Método para la enseñanza del lenguaje en las regiones donde no es la materna la lengua oficial del Estado*. També tenia publicada un altra obreta titulada: *Geografía local de Mollet del Vallés* escrita en idioma catalá. Havía ocupat diversos llochs en corporacions, fou individu de la junta directiva del *Centre escolar catalanista* y luego, soci fundador y president del *Centre escolar catalá*. Era també soci del *Centre catalá* de nostra ciutat.

Sentim molt de veras la pérdua del amich y company de causa, tributant ab aquest motiu nostre sincer pésam als seus desconsolats pares.

—Tenim lo gust de participar á nostres lectors, que galanament invitat lo coro de *L'alba* per lo Sr. Soley duenyo del fonógrafo del passatje del Credit, cantá devant de dit aparato las pessas de *Clavé Las flors de Maig* y *Al mar*, que quedaren estereotipadas en los corrons respectius ab la justesa y co-

lor ab que sab interpretarlas la mentada Societat coral.

Quedém com á catalans agrahts al Sr. Soley, per haver tingut lo patriotisme de aumentar ab obras catalanas lo exténs repertori ab que conta ja, y que junt ab ell donará á conèixer en las poblacions ahont instalí á temporadas lo fonógrafo, aquets cants típics de nostra terra, que son la cultura dels honrats obrers de Catalunya.

Sorpren de debó y admira en alt grau la perfecció ab que lo mentat aparato reproduheix tan la veu humana com los conjunts de una orquesta. Los monólechs son recitats ab tanta claretat com si, s'ingrés al actor davant; la ilusió es completa.

No duptém, donchs, en que 'ls esforços del senyor Soley per donar á conèixer un dels invents més curiosos del present sigle, se veurán justament recompensats y que á no tardar farà sentir per tot lo mon la veu del nostre regionalisme, introduhint en los programas de las audicions, mostra de la música, de la literatura, de la oratoria y de la dramática catalana.

Felicitém de tot cor al Sr. Soley.

ENDEVINALLA

Jo puch arruinar, lector,
una casa de comers,
jo sense dirte cap bola
so casi en tots los carrers,
y jo ab altras reunidas
soch també bon aliment,
y jo... pro ¡xit! que ab paciència
encare 't diria 'l qu' es.
Sols mira bé, y reflexiona
si en aquí mateix me veus.

PERE BOTERO.

La solució en lo número próxim.

Soluciones als Enigmas insertats en lo núm. 86

ENDEVINALLA I.—Pa.

II.—Mirall.

III.—Didal.

GEROGLIFICH.—Una serra, serra.

La Correspondencia en lo número próxim.

PENSADAS

L'extraordinari número de papeletas vingut á última hora, ha impossibilitat deixar llest del tot aquest joch.

Lo que ha sigut motiu principal en dificultar la prompta terminació del repart es degut á que molts senyors han enviat juntas las quatre papeletas que aquest sorteig ha ocupat.

De tots modos s'ha complert ab la obertura del plech, quin número tancat resulta esser lo

6262

Ab la detenció precisa se procedirá á la comprobació de las 4215 papeletas que hi han prés part y en lo número próxim se publicará la llista ab la forma que haurán correspost los premis.

Imp. Muntaner, 40.—BARCELONA.